ΛΥΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΓΚΑΕΤΑΝΟ ΝΤΟΝΙΤΖΕΤΤΙ

Ἄννα Μπολένα

Στὴν Ἐθνικὴ Λυρικὴ Σκηνὴ

ΤΟΥ κ. ΠΕΡΣΕΩΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ

Ἡ τραγικὴ μορφὴ τῆς γυναίκας τοῦ Ἔρρικου τοῦ ὀγδόου, εἶναι ἡ βασικὴ ἡρωίδα τοῦ μελοδράματος τοῦ Τζονιτζέττι, που ἂν καὶ ἀνήκη στὰ πρῶτα ὡλοκληρωμένα ἔργα τοῦ συνθέτη, ἐν τούτοις, μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν τοποθετήση μέσα στὰ πιὸ ἐντυπωσιακά, τα πιὸ ἐπιδλητικά, τὰ πιὸ ἄρτια. Ἴσως γιατὶ τὸ ἐνδιαφέρον λιμπρέττο τοῦ Φελίτσε Ρομάνι, νὰ συνετεινε πολὺ στὸ νὰ τοῦ δώση καὶ τὴν ἔμπνευση καὶ τὴ δύναμη γιὰ τὴν δημιουργία αὐτῆς τῆς σύνθεσης πού τὴν χαρακτηρίζει δίπλευρη μουσικὴ συλληψη καὶ ἀποδοση: ἡ εἰδυλλιακὴ καὶ ἡ δραματική. Ἂν ἀκούση κανεὶς τὴν λαμπρὴ αὐτὴ «οὐβερτούρα» τοῦ ἔργου, θ' ἀντιληφθῆ τὸ πόσο ὁ συνθέτης εἶναι ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸ φυσικὸ τοπίο τῆς ποιητικῆς λίμνης τοῦ Κόμο, στὴν Ἰταλία, ὅπου εἶχε ἀποτραδηχτῆ γιὰ νὰ γράψη τὸ ἔργο του. Μιὰ πηγαία λυρικὴ φωνὴ, ξεκινᾶ ἀπὸ τὶς πρῶτες κλίμακες καὶ ἀφήνεται σὲ ὀνειροπολήματα ἀφάνταστα. Ὁ ἀκροατὴς, ἀντιλαμβάνεται τὶς σκέψεις τῆς στιγμῆς ἐκείνης, τῆς φαντασιας τοῦ συνθέτη καὶ ἀπολαμβάνει τὶς ψυχικές του ἐξομολογήσεις. Ἔπειτα ἔρχεται τὸ ξετύλιγμα τοῦ μύθου. Αὐτὸς ὁ διάλογος τοῦ δράματος, διανθισμένος ἀπὸ μιὰ πηγαία μουσικὴ, ἀπὸ φωνὲς ἀνθρώπινες, πού εἶναι γεμάτες ἀπὸ ἀλήθεια, ἀπὸ εἰλικρίνεια. Ἡ μεγαλοπρέπεια, ἐξ ἄλλου, καὶ τὸ πάθος, ἀπὸ τὴν ἀλλη, πού κρύβεται μέσα στὴν ψυχὴ τῆς Ἄννας Μπόλεϋν, ἀποδίδονται μὲ μια ἐκπληκτικὴ συνθετικὴ ὄψεση, πού σὲ αἰχμαλωτίζει. Ὁ συνθέτης κατορθώνει αὐτό, πού δύσκολα συλλαμβάνουν ἄλλοι. Ἀποξάλλει, μὲ τὴν σύνθεσή του, τὴν ἀνία πού προκαλοῦν τὰ «ρετσιτατίβα» κάθε ὄπερας. Στὴν «Ἄννα Μπολένα» τὰ ρετσιτατίβα, καὶ εἶναι πολλά, γίνονται μουσικὴ χαριτωμένη, οἱ φθόγγοι χρωματίζονται, ἀλλὰ γίνονται δύσκολος ρόλος γιὰ τὸν καλλιτέχνη κι' ὁ λόγος εἶναι γιατὶ ἡ μουσικὴ παιρνει τὴν «φόρμα» τοῦ λόγου, τοῦ τόνου τοῦ ἀνθρώπινου. Ἔτσι ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ εἶναι ἔμπειρος γιὰ νὰ ἀποδώση τὶς ἰδιομορφίες στὶς μουσικὲς κλίμακες, πού πότε μεταφέρονται «ὑψηλὰ» καὶ πότε κατεδαίνουν. Ἔπειτα, ὁ ρόλος τῆς ἡρωΐδος, ἀπαιτεῖ «σκληρὸ» ἀκούραστο, θέλω νὰ πῶ «λαρύγγι» καὶ σκηνικὴ ὑπομονή, γιὰ νὰ ξεπεράση τὶς δυσχέρειες ἑνὸς τόσο ἐπίπονου ρόλου. Οἱ ἄριες διακρίνονται γιὰ τὸ πάθος καὶ τὴν μεγαλοπρέπεια, ἀλλὰ καὶ τὴ δραματικότητά τους. Ἡ ὀρχηστρικὴ ἐμπειρία τοῦ Ντονιτζέττι, χαρίζει ἰδιαίτερες ἁρμονικὲς στιγμές, μέσα σ' ἕνα πυκνὸ μελωδικὸ καὶ ἄρτιο μουσικὸ δημιούργημα.

Μέσα σὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ πρωτότυπα σκηνικά, πού ἀποδίδουν πιστὰ τὴ σκηνικὴ θέση τοῦ ἔργου, τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἔρρικου τοῦ δου καὶ μὲ κοστούμια χαρακτηριστικὰ τῆς Αὐλῆς του, δοσμένα μὲ πιστότητα ἀπὸ τὸν σκηνογράφο Νικόλαο Γεωργιάδη, οἱ καλλιτέχνες δώσανε ὅλη τους τὴν καλλιτεχνικὴ δυνατότητα γιὰ τὴν ἀπόδοση τῶν ρόλων. Πρώτη στὴ σκηνή, ἡ ὑψίφωνος Βάσω Παπαντωνίου, ἐντυπωσίασε τόσο ἀπὸ τὴν φωνητικὴ καὶ σκηνικὴ ἀντοχή της, ὅσο γιὰ τὰ λαμπρὰ φωνητικά της προσόντα, πού τῆς δίνουν τὴν ἱκανότητα ν' ἀνταποκριθῆ στὶς ἀπαιτήσεις ἑνὸς τόσο δύσκολου ρόλου, ὅπως εἶναι τῆς Ἄννας Μπολένα. Ἐκτακτη φωνητικὰ καὶ σκηνικὰ στάθηκε ἡ ἑρμηνεία τῆς Γιολάντας ντὶ Τάσσο, πού ἔστησε μιὰ πειστικότατη Τζιοβάννα Σέϋμουρ. Ἡ Ντὶ Τάσσο εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ «γλυκὲς» μέτζο σοπράνο πού διαθέτουμε. Ὁ Φραγκίσκος Βουτσίνος τραγούδησε τὸν ρόλο τοῦ Ἔρρικου μὲ σταθερότητα μουσικὴ καὶ σκηνικὴ συνείδηση. Ἡ Κατερίνα Ἀποστολάκη, πολὺ καλὴ καὶ ἐλεύθερη φωνή, ἔδωσε τέλεια τὸν ρόλο τῆς Σμέτον. Ἀψεγάδιαστα τραγούδησαν οἱ Θέμις Σερμιέ, Θάνος Πετράκης, Δημ. Στεφάνου. Κάτω ἀπὸ τὴν ἔμπειρη μπαγκέτα τοῦ μαέστρου Τσοῦ Χούϊ, ξεπεράστηκαν ὅλες οἱ τεχνικὲς δυσκολίες τοῦ ἔργου σὲ μιὰ ὑποδειγματικὴ ἰσορροπία σκηνῆς καὶ ὀρχήστρας. Τὰ χορωδιακὰ τοῦ Πέτρου Τζαφέρη ἱκανοποίησαν. Μιὰ νέα ἐπιτυχία τοῦ σκηνοθέτη Ντίνου Γιαννόπουλου, στὸν ὁποῖο ἐν τούτοις καταλογίζουμε ἕνα σημαντικὸ σκηνικὸ λάθος. Ἀφήνει τὸν Ἔρρικο ν' ἀνεβοκατεβαίνη τὶς σκάλες γιὰ νὰ δώση ὁδηγίες ἢ νὰ ὑπογράψη διαταγές. Ἀλλὰ ὁ Βασιλιὰς δὲν πηγαίνει πρὸς τοὺς ὑποτελεῖς του, γιατὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ πηγαίνουν σ' αὐτόν. Λεπτομέρεια, βέβαια, ἀλλὰ οὐσιώδης...

ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ